

koncerta u a-molu op. 54. R. Schumanna, zatim s Beethovenovom *Simfonijom br. 7 u A-duru*. Dirigent je bila Huszár Elvira.

U povodu dana žena subotički umjetnici i profesori muzičke škole priredili su svečani koncert u dvorani muzičke škole. Tu smo čuli djela Bacha, Stromengera, Paganinija, Villa, Chopina, Griega, Vivaldija, Lobosa i Brouwera. Koncem ožujka beogradski pijanist Dušan Trbojević priredio je koncert klavirske muzike pod nazivom »Klavirska muzika iza II. svjetskog rata«. 9. IV. je gostovala Marta Sabo iz Brusela. Subotički komorni orkestar pod vodstvom Tibora Pekar nastupio je s harfisticom i izveo djela Faurèa, Händela. Logara i E. Griega.

U koncertnoj sezoni 79/80. gotovao je Münchenski komorni orkestar. U dvorani stare gradske kuće ovaj eminentni sastav svirao je *Sonatu Don Juan W. Glucka, Koncert za tri violine J. S. Bacha, Adagio i fugu u c-molu od F. X. Richtera i Haydnov Divertimento u D-duru*. 28. travnja sopranistica Lenislava Vojnić-Purčar iz Beograda i pijanist Matija Molcer iz Subotice priredili su Chopinovu večer. Izvodili su isključivo pjesme i mazurke Frederika Chopina. Koncem istog mjeseca subotička filharmonija nastupila je s violinistom iz Segedina (Mađarska) Szecsödi Ferencom. Program im je bio J. Haydn, *Simfonija u E-duru br. 103.* i N. Paganini, *Koncert za violinu i orkestar u D-duru*. Dirigirala je Elvira Huszár.

Iz susjednoga grada Segedina (Mađarska) gostovala je opera prikazavši operu *Bajadèr* od Imrea Kàlmàna. U svibnju su subotički umjetnici priredili koncert francuske muzike. Na program su uzeli francuske romantičare i svirali su *Sonatu C. Francka, Solo de Concert Ch. Renèe, Sonatu op. 168 C. Saint-Saensa i Solo primo E. Bourdaea*. 28. svibnja subotička je filharmonija priredila koncert s apsolutivima umjetničke škole. Izveli su Bachov *Koncert za violinu i orkestar u E-duru*, Beethovenov *koncert za klavir i orkestar u B-duru*, Weberov *Adante e rondo Ungarese* i jedan stavak *Koncerta za klavir i orkestar u g-molu Mendelssohna*.

Početkom lipnja gostovalo je Narodno kazalište iz Segedina. Izveli su operu Gaetana Donizettija *Ana Bolena*. Operom je ravnao Lászlò Molnàr. 2. VI. solokoncert su priredile dvije subotičke solistice, Ildikò Komjáthi (sopran) i Elvira Huszár (alt), uz pratnju glasovira Marije Hènyel. One su pjevale arije i pjesme Schumanna, Glucka, Verdija, Hatzea, Kodályja, Schuberta, Bartòka i Bizèta.

Trio-koncert su priredili u dvorani Doma kulture Laslo Horvat na violi, Mirjana Horvat na violini (Novi Sad) i Marija Basch na klaviru (Subotica). Koncert se sastojao od *Nedovršene sonate M. Glinke, Sonate za violu i klavir op. 120. J. Brahmsa, Sonate op. 4. J. Slavenskog i II. sonate S. Prokofjeva*. Zadnji koncert subotičke sezone 79/80. priređen je u atriju Stare gradske kuće. Nastupio je komorni zbor Pro musica iz Subotice pod vodstvom Gabrijele Ègetò. Zbor je pjevao djela Lukačića, Certona, Gallusa, Palestrine, Lottija, Morleyja, Monteverdija, Kodályja, Debussyja, Mokranjca i Tajčevića.

Prema prikazu možemo vidjeti da je sezona bila dosta bogata i raznovrsna i s obzirom na autore, i s obzirom na izvođače. No, ne smijemo biti zadovoljni, jer ako pogledamo glazbeni život nekih susjednih gradova, onda ćemo vidjeti da smo u mnogim stvarima siromašniji.

J. MIOC

DVADESETOGODIŠNJI JUBILEJ I RETROSPEKTIVA SOMBORSKIH MUZIČKIH VEČERI

U listopadu 1980., u okviru koncertne sezone, održane su XX. SMV. Retrospektivno gledajući ne možemo a da se ne sjetimo skromnih početaka ove glazbene manifestacije, koji su uz ozbiljne napore i nastojanja muzičkih entuzijasta naše sredine prerasli u jednu tradiciju. Već sama činjenica da se ovaj festival zasniva na entuzijazmu, čini ovaj svjetionik glazbene kulture izuzetnim. Sumirajući rezultate, možemo

konstatirati da ovaj festival posjeduje određeni ugled i mjesto među festivalima ovakve vrste u nas.

U ciklusu koncerata na ovogodišnjim XX. SMV. nastupili su: Vojvodanska filharmonija iz Novog Sada s dirigentom Matijom Pajorom i violinistom Tiborom Laslom, Komorni orkestar Moskovske filharmonije kojim je dirigirao Igor Bezrodni, violinist Yang Bing-hun i pijanist Sai Shu-Cheng (NR Kina), pijanisti: Adam Fellegi (Budimpešta), Igor Lazko (Moskva), Dušan Trbojević (Beograd), Nada Kolundžija (Beograd), klarinetist Nikola Srdić (Novi Sad), Miroslav Čangalović — bas (Beograd) te solisti, zbor i orkestar opere iz Novog Sada s dirigentom Imrom Toplakom.

Sumirajući dojmove s ovih koncerata ne možemo a da ne izdvojimo sljedeće: nastup pijaniste Adama Fellegija (Budimpešta) s repertoarom koji se rijetko čuje (Beethoven, Weber, Ravel, Kodaly, Krombolc, Gershwin), izuzetnu večer komornih simfonija (Bokerini, Sostakovič, Mozart) u izvedbi Komornog orkestra Moskovske filharmonije i večer Miroslava Čangalovića i pijaniste Dušana Trbojevića (Beograd) s recitalom pjesama M. Musorgskog.

Anketirali smo slušaocima na ovim i pređašnjim koncertima SMV; ovom prilikom želimo iznijeti njihove prijedloge i sugestije, koje će dobro doći za dalji uspješan nastavak SMV.

— I pored toga što Sombor ima koncertnu sezonu, od lipnja do listopada se skoro ništa ne događa na planu koncerata ozbiljne glazbe. Rješavanje ovog pitanja, svakako bi povuklo i sljedeće — traganje za novim ambijentima koji su akustički prikladni za koncertne izvedbe, a kojih u Somboru ima (dvorišta Županije i Gradske kuće, prostori u muzeju i Galeriji Konjović).

— Tješnja suradnja na glazbeno-literarnom planu u kombinaciji s likovnim manifestacijama dobro bi došla, a izravni prijenosi koncerata koje bi prenosio Radio-Sombor dali bi daleko širi publicitet (da i ne spominjemo ozbiljniju suradnju s TV Novi Sad).

— U Somboru postoje orgulje treće po veličini na Balkanu. Zašto SMV ne bi uvrstile orguljski koncert u svoj budući program (Dubrovačke Ljetne igre imaju orguljske koncerte tradicionalno zacrtane)?

Kada je riječ o repertoarskoj politici (u širem smislu) te o programskoj (u užem smislu) treba povesti računa o tome kako su uravnoteženi. Uzastopni nastupi muzičara istog profila (kakav je bio slučaj ovogodišnjih SMV) stvaraju monotoniju, a učestale izmjene koncertnih programa neobaviještenost i neprofesionalnost.

Sigurno smo da bi ovi prijedlozi u svojem ostvarenju donijeli pozitivne promjene, osvježenje i izlazak iz zastarjele prakse, a u cilju uklapanja u suvremene tokove našega glazbenog života. Nadamo se da će Savjet SMV uz pomoć odgovornih institucija uvrstiti ove prijedloge prilikom rješavanja organizacijskih zadataka u bliskoj budućnosti. I u ovoj zgodi sjetimo se riječi maestra Dušana Trbojevića napisanih u uvodniku »Kataloga« iz 1970. povodom održavanja X. SMV.: »Želimo da publika, organizatori i umetnici čine jedinstvenu celinu u kojoj svaki od njih, na ovaj način doprinosi zajedničkom cilju: što potpunijem ostvarenju muzičkog dela i što potpunijem njegovom doživljaju.«

Ovakvo izloženim mislima maestra Trbojevića nemamo ništa dodati niti oduzeti, jer one ostaju i kao obaveza i kao putokaz u budućnosti.

Miloš LALOŠEVIĆ

OBAVIJEST GLAZBENE SEKCIJE ZBORA LIJEČNIKA HRVATSKE

Prim. dr Darko Breitenfeld, član upravnog odbora i prof. dr Josip Zergollern, predsjedavajući Glazbene sekcije Zbora liječnika Hrvatske, uputili su javnosti obavijest o problematici: Medicina i glazba — bolesti glazbenika. Najprije se konstatira da su liječnici oduvijek bili skloni glazbi i bavljenju glazbom. U svijetu su pojedini liječnici obrađivali u svojim radovima

cijelo područje profesionalnih bolesti glazbenika ili pak samo u okviru svoje uže specijalnosti.

Naglašava se da ono što je dosada kod nas poduzeto nikako ne zadovoljava, makar je 1977. u Zagrebu održan znanstveni simpozij pod naslovom *Medicina i glazba — bolesti glazbenika*. Sekcija poziva sve liječnike i stručnjake koji su zainteresirani tom problematikom da se jave radi suradnje. Izražena je želja za intenziviranjem stručno-znanstvenih skupova i na međunarodnom planu. Svoju obavijest završavaju prijedlogom: »Bili bismo sretni i počašćeni ako bi nam kolege iz drugih zemalja poklonili povjerenje da mi preuzmemo organizaciju jednog takvog međunarodnog sastanka. Slobodni smo već predložiti vrijeme — konac jeseni 1981. godine i mjesto — Zagreb za održavanje takvog sastanka«. Sve informacije mogu se dobiti na adresi: Zbor liječnika Hrvatske, Glazbena sekcija, Zagrebački liječnici pjevači, 41000 Zagreb, Subićeva ul. br. 9. K.

O SREDNJOŠKOLSKOM ORKESTRU (1908—1912) U ZAGREBU

U ovom je časopisu naš poznati glazbeni kroničar dr. Antun Goglia pisao 1932. o srednjoškolskim orkestrima između 1878. i 1932. Bilo ih je više, ali pojedini su trajali samo nekoliko godina. Ovisilo je to o dirigentima, a i promjenama u sastavu zbog odlaska apsolutenata.

U ovom napisu bit će riječi samo o *Srednjoškolskom orkestru* navedenom u naslovu.

Još 1906. god. bio je na Donjogradskoj gimnaziji u Zagrebu osnovan Đački kvartet u kome je klavir svirao Oskar Smodek, violinu Zeno Nöthig, violu Ivo Lipovščak, a čelo njihov profesor Ljudevit Šplait. Rijedak i lijep primjer suradnje profesora i đaka.

Ne sjećam se njihovih javnih nastupa, a vjerojatno su i sami uživali u glazbi sa svojim profesorom.

Članovi tog kvarteta (Smodek, Nöthig i Lipovščak) bili su osnivači Srednjoškolskog orkestra (1908—1912.) u kom su i sudjelovali.

U tom su orkestru sudjelovali i neki naši poznati glazbenici: Krešimir Baranović, Oskar Jozefović, Lav Mirski i Milan Graf. Mnogih članova amatera više se ne sjećam, a ni na priloženoj slici ne mogu ih prepoznati, ali sjećam se braće Mandl, Dragutina klarinčista i Maksa oboista, a također Hansa Vilczeka, flautista, i Vlatka Stilinovića, čelista.

Članovi tog orkestra bili su također prof. dr. Milovan Gavazzi, flautist, Zvonko Stilinović, violinist, i pisac ovih redaka kao čelist.

Prvi dirigent tog orkestra bio je maturant Oskar Smodek, koji je već prigodom prvog Dječjeg dana 6.

i 7. lipnja 1908. god. prije kazališne predstave za djeću »Ivica i Marica« dirigirao orkestrom, koji je izveo Mozartovu uverturu *Otmica iz Saraja*. Prof. Artur Schneider posvetio je mnogo pažnje tom orkestru. Njegovim je zalaganjem odjelni predstojnik za bogoštvlje i nastavu Ferdinand Mixich dodijelio orkestru (za godinu (1908.—1909.) 1.500 kruna kao pomoć za nabavu instrumenata i tekuće troškove.

Drugi nastup tog orkestra bio je prigodom koncerta Literarno-glazbenog društva (na Donjoj gimnaziji) Vila 14. III. 1909. Pod vodstvom dirigenta Oskara Smodeka orkestar je tada izveo: Jean Louis Nicode, *Provansalska priča* i *Danze piemontese* br. 1 i br. 2. Na toj se je izvedbi istaknuo Hans Vilczek, koji je na flauti odnosno na pikolu odsvirao Hahöckerovu *Uspomenu* i Buroseovo *Sjećanje na Ameriku*.

Narodne novine od 16. III. 1909. donijela su opsežan osvrt na taj koncert: na koncertu je sudjelovao i veliki orkestar složen od mladih glazbenika realke i gimnazije. Jedinstvena je pojava u našem glazbenom životu da je na tom koncertu sudjelovalo preko četrdeset violinista ne računajući i ostale instrumente.

Orkestrom je dirigirao mladi i daroviti temperamentni maturant Oskar Smodek. Nije to bilo slabašno đačko sviranje, nego produkcija koja može podnijeti subjektivnu kritiku najstrožih kritičara.

15. V. 1909. prigodom obljetnice rođenja Ljudevita Gaja, udružena je omladina srednjih škola priredila svečanu glazbeno-deklamatornu produkciju na kojoj je također nastupio i Srednjoškolski orkestar.

Prigodom Dječjeg dana 5. i 6. VI. 1909. orkestar je izveo u Kazalištu *Svečanu Jugoslavensku uverturu* Lisinskoga, a u priči *Vilin savjet* svirao je baletnu glazbu

Slika gore: Na snimci đačkog kvarteta lijevo sprijeda je violinist Zeno Nöthig, iza njega pijanist Oskar Smodek, desno sprijeda je violist Ivo Lipovščak, a do njega prof. Ljudevit Šplait s čelom.

Slika lijevo: Na snimci Srednjoškolskog orkestra vidi se jasno dirigent Oskar Smodek koji je okrenut leđima. Do njega s lijeve strane je koncertni meštar Zeno Nöthig. Gore u sredini je Leo Fritz (Lav Mirski) s kontrabasom, a Krešimir Baranović s rogom i Hans Vilczek s flautom.